

BETÆNKNING

Afgivet af Erhvervsudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut senest til FM 2017 [at] fremlægge forslag til ændring af § 4 samt § 6, stk. 2 i Inatsisartutlov nr. 2 af 15. maj 2014 om arbejdsmarkedsydelse, således at lovteksten kommer til at omfatte hjemsendelse ved midlertidig og kortvarige afbrydelser af arbejde, hvor medarbejderne ikke kan påvirke den midlertidige afbrydelse af arbejdet. Det for[e]slås samtidig at der udføres konsekvensrettelser i relevant lovgivning, derved sikres det at bestemmelserne om virksomhedernes hjemsendelse af medarbejderne i forbindelse med midlertidig, kort varig standsning af arbejdet bliver gjort gældende for samtlige virksomheder.

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Justus Hansen, Demokraatit, næstformand

Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut

Inatsisartutmedlem Nikolaj Jeremiassen, Siumut

Inatsisartutmedlem Kelly Berthelsen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 21. oktober 2016, under EM2016 gennemgået forslagene.

Forslagsstiller

Forslaget er oprindeligt fremsat af Suka K. Frederiksen, Siumut, men er overtaget af Jens Immanuelson, Siumut.

Forslaget

Forslaget pålægger Naalakkersuisut senest til FM 2017 at fremsætte forslag til inatsisartutlov med henblik på ændring af § 4 og § 6, stk. 2, i Inatsisartutlov nr. 2 af 15. maj 2014 om arbejdsmarkedsydelse.

Om den foreslåede frist

Beslutningsforslaget pålægger Naalakkersuisut at fremsætte et lovforslag senest til næste samling. Erhvervsudvalget konstaterer, at en sådan frist ikke er realistisk. Der er ved indeværende samlings slutning kun omkring 4 måneder til næste frisdag, hvor forslag, som ønskes optaget på forårssamlingen skal være indleveret til Inatsisartut. Et lovforslag med tilhørende lovbemærkninger skal udarbejdes, sendes til lovteknisk gennemgang, tilrettes, oversættes, sendes i 5 ugers høring, høringssvarene skal indarbejdes i såvel den danske som den grønlandske version af forslaget, forslaget skal sendes til yderligere en lovteknisk gennemgang, tilrettes og forelægges for Naalakkersuisut. For de fleste lovforslags vedkommende vil der til denne proces som minimum skulle afsættes 6 måneder.

Gældende regler

§ 6, stk. 2, i Inatsisaratutlov nr. 2 af 15. maj 2014 om arbejdsmarkedsydelse fastsætter, at personer, som hjemsendes på grund af produktionsstop eller følgerne deraf, og som er til rådighed for arbejdsmarkedet eller opkvalificering, har ret til arbejdsmarkedsydelse efter reglerne i inatsisartutloven. § 6, stk. 4, fastsætter, at ordningen ikke gælder for hjemsendte, der oppebærer løn eller anden indtægt i forbindelse med hjemsendelse på grund af produktionsstop.

§ 4 i Inatsisaratutlov nr. 2 af 15. maj 2014 om arbejdsmarkedsydelse definerer ”produktionsstop”. Bestemmelsen lyder således:

§ 4. Ved produktionsstop forstås standsning af produktion, på grund af råvaremangel, maskinskade, vejrlig eller lignende uforudsete omstændigheder og deraf følgende hjemsendelse af medarbejdere. Reglerne om hjemsendelse finder udelukkende anvendelse ved landbaseret produktion.

I lovbemærkningerne til bestemmelsen oplyses følgende:

”Definitionen af produktionsstop er søgt gjort relativt snæver, idet der påhviler arbejdsgiverne et ansvar for, så vidt muligt, at sikre en kontinuerlig produktion. Det er således ikke hensigten, at eventuelt utilstrækkelig planlægning eller koordination skal føre til højere udgifter for det offentlige. Det er naturligvis i arbejdsgivernes interesse at holde produktionen i gang. Det er dog ikke alene fabriksarbejdere, som vil kunne modtage arbejdsmarkedsydelse, men også eksempelvis rengørings- og andre servicearbejdere, som rammes af midlertidig lukning af en virksomhed som følge af produktionsstop på grund af råvaremangel, maskinskade, vejrlig eller lignende uforudsete omstændigheder. Inatsisartutloven er dog begrænset til kun at omfatte landbaseret produktion.”

Nærmere om forslaget indhold og formål

Forslaget indebærer, at muligheden for at modtage arbejdsmarkedsydelse ved hjemsendelse udvides fra kun at omfatte hjemsendelse på grund af produktionsstop til at omfatte enhver hjemsendelse ved midlertidig, kortvarig afbrydelse af arbejde, hvor medarbejderne ikke kan påvirke den midlertidige afbrydelse af arbejdet.

Forslaget indebærer endvidere, at ordningen skal gælde ”for samtlige virksomheder”.

Som forslaget er affattet, vil ordningen således ikke længere kun gælde for landbaseret produktion, men også for produktion, som foregår til havs (f.eks. ombord på søkogere) og i det hele taget for medarbejderne i enhver virksomhed, hvad enten de er beskæftiget på land eller til havs. Dette er dog næppe tilsigtet – i hvert fald anføres det i beslutningsforslagets begrundelse, at den foreslåede ændring alene omfatter midlertidig standsning af arbejdet ved landbaserede virksomheder.

Som forslaget er affattet, vil ordningen endvidere kun skulle gælde for personer, som er beskæftiget i en virksomhed, det vil sige ikke for personer, som er offentligt ansat. Det er dog uklart, om dette er tilsigtet: Et sted i begrundelsen for beslutningsforslaget anføres således, at lovens § 6, stk. 2, skal ”ændres og tilpasses, så man kan sikre, at loven gælder for alle arbejdspladser”, mens det et andet sted i begrundelsen anføres, at ændringen omfatter midlertidig standsning af arbejdet ved landbaserede virksomheder.

Af begrundelsen for forslaget synes det at fremgå, at forslagsstillers hensigt har været, at den foreslåede ændring kun skal gælde for rengørings- og servicepersonale. Dette fremgår imidlertid ikke af afstemningstemaet, og hvis forslaget vedtages i den foreliggende form, vil Naalakkersuisut derfor være forpligtet til at fremsætte et forslag til ændringslov, som omfatter enhver medarbejder på enhver virksomhed.

Det oplyses i øvrigt ikke i beslutningsforslagets begrundelse, hvorfor forslagsstiller ønsker at begrænse ændringen til alene at omfatte rengørings- og servicepersonale. Dog har Erhvervsudvalget noteret sig, at forslagsstiller i 2. afsnit af begrundelsen anfører:

”Det har tidligere været praksis at netop denne gruppe har været omfattet af reglerne for takstmæssig hjælp og senere af reglerne om arbejdsmarkedsydelse. Dette er dog ophørt, da praksis blev ændret og da det sociale ankenævn afgjorde at den ændrede praksis var lovmedholdelig.”

Med den placering, som afsnittet er givet, henviser ”netop denne gruppe” til ”arbejderne på de forskellige virksomheder her i landet” i det foregående afsnit. Dette giver dog ikke megen mening, og det kan vel ikke udelukkes, at teksten i stedet skulle have været placeret som 9.

afsnit i begrundelsen, således at det ”netop denne gruppe” henviser til ”rengørings- og servicepersonale” i det foregående afsnit.

Erhvervsudvalget har noteret sig, at beslutningsforslagets begrundelse indeholder, hvad der synes at være et forslag til, hvorledes den foreslåede ændring kan formuleres i paragrafform. Forslaget til, hvorledes et nyt § 4, stk. 2, kunne formuleres, savner imidlertid overensstemmelse med beslutningsforslagets afstemningstema, og giver desuden ikke mening, hverken isoleret betragtet eller i sammenhæng med § 4, stk. 1. Dette problem har dog ikke afgørende betydning, idet kun afstemningstemaet (og ikke forslags-elementer, som ved en fejl er placeret i et forslags begrundelse) er bindende for Naalakkersuisut.

Samlet set må forslaget imidlertid siges at rejse flere spørgsmål, end det besvarer: Det fremstår uklart, hvad forslagsstiller ønsker og hvorfor, og det fremstår tvivlsomt, om en vedtagelse af forslaget i den foreliggende form overhovedet vil være i overensstemmelse med forslagsstillers intentioner.

Naalakkersuisuts svarnotat og ændringsforslag

Naalakkersuisut oplyser i sit svarnotat, at Naalakkersuisut arbejder på en revision af lovgivningen.

Yderligere oplyser Naalakkersuisut, at det er Naalakkersuisuts vurdering, at en implementering af beslutningsforslaget potentielt kan medføre ret betydelige meromkostninger. Med henblik på at søge disse belyst fremsætter Naalakkersuisut i sit svarnotat følgende ændringsforslag:

”Naalakkersuisut pålægges senest til EM2017 at udarbejde en redegørelse om konsekvenserne af en ændring af § 4 og § 6 i inatsisartutlov om arbejdsmarkedsydelse, således at lovteksten kommer til at omfatte korte midlertidige afbrydelser af arbejdet gældende for ansatte i alle virksomheder.”

Udvalgets overvejelser

Erhvervsudvalget må konstatere, at de meget omfattende og væsentlige tekniske problemer, som beslutningsforslaget er behæftet med, gør det vanskeligt med sikkerhed at udlede, hvad der er forslagsstillers intentioner med forslaget.

Udvalget er imidlertid bekendt med, at SIK i forskellige sammenhænge angiveligt har udtrykt utilfredshed med, at en eller flere kommuner, som tidligere har udbetalt arbejdsmarkedsydelse til service- og rengøringspersonale, som udfører arbejde på kommunens skoler, og som hjemsendes i forbindelse med skoleferier, har ændret praksis, og ikke længere vil udbetale arbejdsmarkedsydelse i forbindelse hermed.

Udvalget må i relation til denne problemstilling konstatere, at de gældende regler om ret til arbejdsmarkedsydelse ved hjemsendelse i anledning af produktionsstop alene finder anvendelse ”ved landbaseret produktion.” og alene ved standsning af produktion, ”på grund af råvaremangel, maskinskade, vejrlig eller lignende uforudsete omstændigheder”. Dette fremgår udtrykkeligt af Inatsisartutlovens § 4. En skole er ikke en produktionsvirksomhed, og en skole-sommerferie er ikke en uforudset begivenhed. Hvis kommuner tidligere har administreret Inatsisartutloven således, at service- og rengøringspersonale, som er ansat af skoler/kommuner eller af virksomheder, som servicerer skoler, og som er blevet hjemsendt i skoleferier, har modtaget arbejdsmarkedsydelse – ja, så er der tale om en klar fejl fra kommunernes side. Det giver Inatsisartutloven ikke mulighed for.

Om end det vel nærmest må siges at have karakter af gisninger, forekommer det udvalget muligt, at forslagsstiller (eventuelt inspireret af SIK) i virkeligheden ønsker retstilstanden ændret, således at den ulovlige administration af arbejdsmarkedsydelses-ordningen, som visse kommuner angiveligt tidligere har praktiseret, lovliggøres.

En sådan forståelse af forslaget er imidlertid noget mindre vidtrækkende end beslutningsforslagets faktiske afstemningstema.

Forslagets økonomiske konsekvenser

I beslutningsforslagets begrundelse oplyses følgende vedr. forslagens økonomiske og administrative konsekvenser:

Forslaget har ikke nogen administrative konsekvenser, da det er genindførelse af tidligere praksis og da det administrative system til håndtering af arbejdsmarkedsydelse er veletableret. De for[er]slåede ændringer anslås til at omfatte mellem 50 – 100 personer dog primært i de mindre bosteder. Ved forslagens godkendelse kan kommunerne få en mere udgift på højst 4. 220.000,00 kr.

Det fremgår ikke af beslutningsforslagets begrundelse, hvad der ligger til grund for forventningen om, at forslaget alene vil omfatte 50-100 personer.

Naalakkersuisut har i sit svarnotat rejst tvivl om dette skøn, og oplyst, at en implementering af beslutningsforslaget potentielt kan medføre ganske betydelige meromkostninger. Naalakkersuisut har på den baggrund fremsat ændringsforslag med henblik på at få konsekvenserne ordentligt belyst.

Udvalgets indstillinger

Et flertal i Erhvervsudvalget bestående af repræsentanterne fra Siumut og Inuit Ataqatigiit indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

Et mindretal i Erhvervsudvalget bestående af repræsentanten fra Demokraterne indstiller med nedenstående bemærkninger forslaget og ændringsforslaget til forkastelse.

Naalakkersuisut arbejder på en større revision af hele lovgivningen for arbejdsmarkedsydelse, og vi ser frem til at følge dette arbejde. Vi ser på den baggrund ingen grund til at støtte nærværende forslag fra Siumut. Ligeledes ser mindretallet ej heller et behov for en særskilt redegørelse om nærværende forslag. Mindretallet indstiller ligeledes ændringsforslaget til forkastelse.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslagene til 2. behandling.

Mimi Karlsen, Formand

Justus Hansen

Vivian Motzfeldt

Nikolaj Jeremiassen

Kelly Berthelsen